

Tamara Čarnogurská
Červený delfín

MARENČIN PT

Červený delfín

Tamara Čarnogurská
Červený delfín

(Spojenie dvoch svetov)

MARENČIN PT

© Tamara Čarnogurská, 2021
© Marenčin PT, spol. s r. o., Bratislava, 2021
Jelenia 6, 811 05 Bratislava
marenčin@marenčin.sk www.marenčin.sk
Illustration © Hella Anna Bienlein, Robert Bienlein
Cover © Marenčin Media, 2021
Layout © Marta Blehová, 2021
930. publikácia
1. vydanie

ISBN 978-80-569-0921-8 (viaz.)
ISBN 978-80-569-0922-5 (ePDF)
ISBN 978-80-569-0923-2 (ePub)

Metóda stopovania u istých Indiánov znamená prežiť určitý okamih života ešte raz. Nie však tak, že si naň iba spomeniete. Funguje to iba vtedy, ak ste znova tam, kde ste už raz boli. So všetkým, čo k tomu patrí. Nám, ľuďom, sa to občas stáva, že sme niekde, a zároveň inde. Príbeh Červený delfín som písala indiánskou metódou stopovania, lebo sa mi žiadalo byť s tými, ktorí mi chýbajú. Bola som skalnou obyvateľkou Mestečka pod Snežnými horami, a už nie som. Nachádzam sa tisíc kilometrov od domova, no duchom som doma tak často, ako sa len dá. Prežívam to, čo som už raz prežila. Stopujem samu seba. Štýl môjho príbehu sa riadi podľa toho, ako sa mi darilo v tejto metóde. Keďže sa rada na všetky návody a odporúčania zvyknem vykašľať, efektívny a vybrúsený kov predávať nebudem. Všetko je položené tak, ako to naozaj bolo. Bez prísad, čisto na prírodno. Ani príliš hore a tiež nie na samom dne. Nula mi vyhovuje najlepšie. Od nuly sa dá ísť úplne všade. A stále sa máš kam vrátiť.

Nikdy by som to nebola dotiahla do samého konca, a vlastne to absolútne nie je dokončené, no Anna Včeličková rastie a točí sa na video, v ktorom samu seba predstavuje ako ilustrátorku mojej knihy. V živote som nepocítila taký strach. A zodpovednosť. Anna a jej otec, môj priateľ, ma milujú a ja im chcem urobiť radosť. Tak píšem, aby ona mohla kresliť. A keď to dokončím, zanechám to dušičkám, ktoré mám na tomto svete najradšej. Oni už pochopia... sú moja rodina. Pre Slováka v zahraničí ten najdôležitejší stav mysle.

– Ak raz budeš slávna, autobiografiu už máš napísanú, – hovorí môj nemecký švagor Hubert.

Rozprávanie o tom, ako hľadám – nachádzam, kričím a šepkám, stojím a pohybujem sa, venujem Orličatám, svojej rodine, Libimu, Anne, Hubertovi a všetkým svojim slovenským i nemeckým priateľom. Ďakujem, že ste to so mnou vydržali. Špeciálne ďakujem tým, ktorí čítali, čo som odušu chrľila, bez akéhokoľvek systému. To, čo nasleduje, už systém má. Šalamúnsky.

Mám vás všetkých rada a mám sa dobre, iba starnem. Smejem sa a spievam si: *Lásko, mne ubýva sil...* Dozviete sa prečo. A nebojte sa. Všetkého je všade dosť. Sily, svetla i tej... lásky.

Celý svet čučí na kôpke, je plný vírusu Korunka, ktorého sa nebojím. Pred dvadsiatimi rokmi, keď ma vzala do parády chrípka, som sa po dvoch týždňoch prebrala z divého tanca s červenými ohňami a zistila, že zo mňa ostala už iba pahreba. Vtedy som sa bála, že sa už viac nezahrejem. Možno preto si chcem vždy niečo dokázať a idem ako píla. Nasilu a cez mŕtvoly, veď nielen z chleba žije človek. Z popola sa dvíham vďaka tomu, že sa môžem starať o opustené duše. Áno, to je teraz môj osud. Aspoň kým som v tu, v Nemecku.

Nie som ako Ninka, dcéra Peťa Urbana, môjho dobrého kamaráta z Mestečka pod Snežnými horami. To ona nazvala môjho nakazeného hada, vevericu, či sviňu netopiera „vírus

Korunka“. Ak Korunku vypustia do vesmíru, Ninka zvolá:
– Hurá, Korunka bude žiť!

Takú lásku by som chcela cítiť. A nie zježené chĺpky svojho tela, keď ošetrujem pacienta Erika. Praha je vzdialená tri a pol hodiny autobusom. Erikova rodina odtiaľ po vojne ušla. Pacient mi rozumie. Keď vo mne tancovali krvavé ohne, mala som takú vysokú horúčku, koľko mám dnes rokov. Erik má o stupeň menej. Vydesene sledujem, či mu z úst vylezie malá maketa Korunky. Bola to však iba otrava močom.

Nedávno, v novembri dvetisícdvadsať, som odrobila dve nočné a odchádzala na dovolenku. V to ráno prišla do staničnej izby nová sila. Mladé hanblivé dievčatko si naťahovalo rúško silnejšie, ako sme mali my ostatní. Nepozeralo na mňa, takže sme spolu neprehovorili ani slovo. Keď som sa po dvoch týždňoch vrátila, všetky protikorunkové opatrenia udreli nanovo. Dievčatko bolo pozitívne. Ako vtedy v marci, natiahla som si na hlavu sieťku, cez uniformu som si dala plášť, na oči ochranné okuliare a takto vyzbrojená išla do jedálne v krídle C nalievať kávu. Sedelo tam pár pacientov. Tí, ktorých ošetrovalo dievčatko, boli už izolovaní v izbách. Ráno sa bude testovať, teraz však na mňa neizolovaní vyvalujú vystrašené oči a všetkým je jasné: je to tu, je to tu.

Utekám sa skryť za roh a utieram si slzy. Vnímam silný pocit spolupatričnosti s každou ľudskou bytosťou a ťahám pacienta Larsa z jedného konca posteľe na druhý. On je nečakane láskavý. Inak ma rád bije. Určite to aj on cíti. Je to tu, je to tu.

Silná po dovolenke, operujem v prvej línii. Nevystavím svojich kolegov, za ktorých mám zodpovednosť, riziku a sama ošetrujem izolovaných. Zajtra môžeme byť všetci pozitívni. Teším sa, že môžem slúžiť. Keď som bola malá,

predstavovala som si, že som lekárka a že spím a niekto ma budí, aby som pomohla zranenému. A ja vstávam a bez rečí pomôžem.

Po šichte idem domov, do Libiho podkrovného bytíku. Môžem mať akýkoľvek problém, ak vojde Libi, môj priateľ, všetko, čo bolelo, sa hojí. Najprv však musím do toho bytu vyjsť. Kým sa vyťahnem na štvrté poschodie, zažijem šokové stavy. Bývam tu načierno, so susedom alkoholikom pod nami. Volá sa pán Voda. Kvôli nemu kráčam po schodoch hore a dole zásadne zachmúrená, vo vrecku nová teória prežitia. Nemeckí Frankovia sú veľmi pozorní a milí ľudkovia. Ja mám už šesť rokov pocit, že ma sledujú. Moja teória je postavená na fakte, že zachmúrenú osobu nikto neosloví, nepridá jej na bremene. Milo sa na mňa usmejú, pozdravia, ale nepovedia: – My platíme vodu, ktorú ty míňaš, keď večne sedíš na záchode a čítaš knihy.

No vidíš, vedia to, pomyslím si. Voda určite počúva každé moje spláchnutie. Keď však vychádzam hore s plnými rukami tašiek, zachmúrene mi uvoľní cestu a nechá ma prejsť. Letmo ho pozdravím. Odkedy zazvonil na naše dvere a na prstoch počítal, koľko dní v týždni som tu trávila, a to za prítomnosti vlastníka bytovky, teda veľkého domu, sme na nože. Libi povedal, že majiteľovi to je jedno, a ja viem, že Vodu raz pozvem na vodku a budú z nás kamaráti. Pochopí, že u Libiho je tuláčkin nový domov.

Napadol prvý sneh. O tretej ráno sa idem napiť vody do kuchyne a otváram okno nad pecou. O pol šiestej vstane Libi.

– Máme doma bielo, – oznámi pokojne. Nechala som otvorené okno.

Do práce ideme spolu. S ním sa po schodoch nebojím. Dupala by som. Ramenami dávam sneh dole zo strechy

svojho auta a pripomínam si, že sa po práci musím zastaviť u sestry Mili. Býva vo vidieckej časti mestečka Tall, v domčeku so stenami marhuľovo-broskyňovej farby, ktorý Libi nazýva zámoček princezien, Schlossgarten. Je vydatá za Nemca Huberta. U nich v garáži mám pomôcku na čistenie snehu a škrabanie ľadu. Tam, v Marhuľovom zámočku, mám oficiálny domov, tam mi chodí pošta. A ešte jeden domov mám. Na Šampanskej ulici v Mestečku pod Snežnými horami, na Slovensku. Tam sa raz vrátim a oni ma budú čakať. Len musím zistiť, čo na to Libi. Už teraz viem, že by sa bál, že by na Slovensku musel stále piť.

Ak ma bude milovať, pôjde so mnou, lebo láska je bordel.

Láska je bordel. Nepracem ho. Nech je vidieť, že sa tu žije, rodinná pohoda, aj keď politika rozhodla, že tu nič nie je. V Mestečku pod Snežnými horami, kde som žila na radovej ulici v dome s dvorom, záhradou a zvieratami, je všetko. Moja staršia sestra Mili ulicu nazývala Dobrá a ja Šampanská. Náš oco Filip a mama, ktorú jej láskavý otec nevolal inak ako Čáčenka, mladšia sestra Hermína a jej Orličatá tam ostali žiť sami. Na tej Dobrej-Šampanskej. Voláme sa Montenegrovci

a podľa mojich kamarátok sme najlepšia rodina na svete. Niečo na tom bude, keď to povedia baby.

Mama Čáča bola z nás najnormálnejšia, pokým jej oco nenahovoril, že po Mestečku jazdia električky, a ona sem za ním prišla z úrodného slnečného juhu. Opustila ringloty, hrozno a čerešne a vymenila ich za *grule*, kapustu a *džíke jabka*. Z lásky. Kvôli jeho gitare a kučeravým vlasom, falošným zeleným očiam.

– Deti, keď sa vydáte, tak nech je kučeravý a hudobník, – tak nám oco hovoril.

Keď slovenský svet blaznie, musí sa utekať. Milin príbeh bol iný. Ona išla za láskou. Krátko pracovala v Nemecku a tam spoznala Huberta, bavorského Franka, vtipného týpka z kraja Fürth. Juhovýchodné nemecké Bavorsko sa delilo na regióny, medzi ktoré patrilo aj stredné Fransko s mestom, ktoré bolo osídlené skôr ako Norimberg. Tam býval Hubert.

S Norimbergom spojené mesto Fürth bolo počas vojny ušetrené, lebo v ňom žili Židia. Tak som počula. Ostali po nich fascinujúce veľké domy s atmosférou, bez výťahu, s potkanmi a vlhkom. Hubert s Mili sedeli v norimberskom bare.

– Neobjednáš mi niečo na pitie? – opýtala sa Mili.

Hubert sa zarazil.

– Nie. Prečo by som to mal robiť? – reagoval.

Nato Milica začula hlas: To je on. Je ako my. Tiež mu šibe.

A vydala sa zaňho.

Milica sa presťahovala k Hubertovi v malej žltej fiatke Panda (teraz na nej jazdím ja), naloženej až po uši. Šoférovala a plakala. Plakala a posúvala sa ďalej. Revala až po Ružomberok. Milica bola ako anjelič s modrými očkami a svetlými kučeravými vlasmi, ja som bola tmavšia ako cigánča, päste zaťaté, hotová pobiť sa s prvým doktorom,

ktorý bol poruke. Ona robila vence, maľovala a aranžovala vajíčka a jej priatelia boli slušní a normálni. Tí moji boli tie najťažšie prípady. Kurvy, robinsoni, nepochopení umelci, rebeli a alkoholici.

Moja sestra a ja sme spútané naveky. Bez Mili to na Šampanskej nebol život. Opustila som to tam. Aj kamošov, psy, lesy, lásky, celý môj svet. Zdá sa ale, že som bola vyhnaná aj pre neprístojné správanie a veľkú hubu. Bola som poslaná na prevýchovu do Nemecka. Nič to. V skutočnosti som aj tak nepatrila žiadnemu miestu, iba sebe samej. Tešila som sa na nový život. V auguste dvetisícštrnásť, skoro dva roky po Milinom odchode, som stála na rozsiahlom pozemku s obrovským domom, ovocnými stromami, búdkou na náradie, veľkou garážou a lesom dookola. Dala som tej romantike meno Marhuľový domček, podľa marhuľovo-broskyňovej farby stien Hubertovho domu.

Prešlo šesť rokov. Moja mladšia sestra, Hermína Montenegro, porodila Orličatá, rozviedla sa a niekde ďaleko za širokou vodou sa nákaza z veverice, hada či svine netopiera rozšírila do všetkých kútov sveta. Spoločnosť to pomenovala pandémie a zatvorila obchody, školy aj hranice.

– Počuj, Mili, ja teraz tak rozmýšľam. My Orlíčatá, Hermínu, mamu a otca tak skoro nevidíme, však?

– Asi nie.

– Nechcem na to vôbec myslieť, lebo mi bude smutno.

– Aj mne, – povedala Mili.

Mili si svoje smútky vedela zakopať do zeme. Do ich biozáhrady. Bolo tam všetko. Záhrada okrem nás živila aj Libiho dcéru Annu a Libiho sliepky. Trpasličie bojové plemeno z Indie. Mal ich vyše sto. Keď Mili s Hubertom odcestovali a my sme ostali sami so psom, Robert Erwin Gottfried, Libi, môj frajer, mi chodil so záhradou pomáhať.

Bol záhradný krajinár a sociálny pedagóg. Učil narkomanov stavať domy, betónovať terasy a hľadal ich na norimberskej stanici, keď sa chceli zabiť. Bol presvedčený, že aj závisláci, *džankiovia*, môžu byť ľuďmi dobrými, vtipnými či inak osožnými. Keď mi najvyšší zdravotný úrad pre pandémiu v marci roku dvetisícdvadsať nariadil domácu karanténu, peklo zbytočného domáceho väzenia som si prežila u Libiho. Bola som negatívna. Zdravá. To bolo prvýkrát, čo mi Libi kúpil a nalial víno. Libiho bytík sa mi odvtedy stal domovom v pravom zmysle slova. Od karantény v ňom môžem nerušene písať. Musím niečo robiť, lebo výčitky, že nepomáham sestre s Orlíčatami, sú hrozné. Rodičia starnú, chcem nešikovne zachytiť, čo všetko sme spolu prežili. Aby sa nezabudlo. Zázraky sa dejú aj tu. Milujem a viem, že žijem. Bude o čom písať.

Milé Orličatá. Pracujem v takom centre, kde je vyše sto chorých či starých, postihnutých alebo celkom opustených ľudí. Urobila som si na to dve odborné vzdelania a na začiatku mojej kariéry anjela v bielej rovnošate s červeným lemovaním mi bolo povedané: Tvoja nemčina vôbec nie je taká zlá. Na dohovorenie sa s dementnými pacientmi sa hodí dokonale.

Orličatá sú jediní potomkovia zo Šampanskej. Milica nemá deti, a preto ani ja nemám. Po Hermíninom návrate od manžela domov sa ocitli v tých najstarostlivejších rukách. Patria babke Čáči. Ich mamu Hermínu sme v kuloároch nazvali matkou roka, bratanec Majo dokonca matkou milénia. Hniezdo je teda bezpečné. To iba dedovi chýba jeden palec, ale aj tak zahrá na gitare ako malý boh. Vybrnká všetky tie odporné ľudovky, ktoré som tak nenávidela a teraz bez nich nemôžem žiť. *Muži vam, mamočko, na šercu češko byc. Vychovali sce me, nebudzem vam robic.*

Pre vás budem písať, Orličatá. V mojich príbehoch sa bude plakať a slúžiť, volať po bohu, padať a vstávať tak hrdo, ako to vieme len my, Montenegrovci. *Viel Spaß dabei.*

Ak nenávidím, prudko nenávidím, slizko moralizujem, hlboko filozofujem a bez interpunkčných znamienok mudrujem. Jednu radu vám dám tak či onak, a potom už budem ticho. Orličatá, choďte najprv do prírody, keď budete chcieť čokoľvek vedieť. Ona vám dá všetky odpovede. Veď ani lietadlá a ponorky by nevznikli, keby nelietali vtáky a neplávali ryby. Ak ta nepôjdete, ona si vás pritiahne sama. Sme vaše krstné mamy, Mili a ja, a mali sme to šťastie, že nás mal rád jeden úžasný človek. Náš krstný otec Janko. Brat vášho deda Filipa Montenegro, nášho otca. Bol stále s nami. V dobrom i zlom. Ja vám nebudem môcť byť tak nablízku ako bol on nám, ale vy určite budete mať veľa z neho v sebe. V prírode sa nič nestratí, nezmlizne, a ak sa v nej aj niečo

vyparí, vráti sa to v inej podobe naspäť. Budte radšej vecní, priami a pragmatickí ako vášniví a fanatickí. Už som ticho.

Guľujem sa s Annou. Toto moje zlaté dieťa má dvanásť rokov a už je takmer také vysoké ako ja. Kto trafi tú druhú do hlavy a tváre, má bod. Anna vyhráva osem ku štyrom.

– Vieš, ako sme sa my kedysi guľovali? To ťa niekto chytil, hodil do snehu a pchal ti ho pod tričko, kým si nerevala ako na živé raty, – smejem sa.

Deťom môžeš povedať všetko. Nato sú tu. Anna je Libiho dcéra z prvého manželstva. Je to moja kamarátka. Prvá, ozajstná nemecká. Libi a Anna sa sem chodia sánkovať, na Hainberg, chránenú oblasť, kde sa zhruba pred štyristo rokmi hlušili Francúzi s Nemcami. Ja sem chodievam na prechádzky. Ako psychopat si značím miesta v prírode, a keď som sama, vchádzam tam a obcujem so šťastím. Libi

s Annou sa zvyknú sánkovať na malom kopčeku, ku ktorému sa, guľujúc, približujeme.

Schytím Annu zozadu pod pazuchy a hádzem ju do snehu.

– Ukážem ti trik, – stihnem jej oznámiť a tlačím jej sneh pod krk, na hlavu, za hlavu.

– Päť, šesť, sedem. Osem, osem, bé, bé, – počítam.

Utekám preč a Anna sa zbiera zo zeme. Nevieťm prehrávať. Ani s malým dieťaťom. Preto som ešte nezrelá, mladá hruška zelená.

Ema zo Slovenska je ďalšia žiačka, ktorú som v práci dostala, aby som ju zasvätila do krás a tajomstiev remesla so zlatým dnom. Obriadiť, ošetriť, zapísať, počúvať, pozeráť, hovoriť, nezraníť. V multikultúrnom prostredí byť viac ako multitasking. Som niečo ako slovenský majster odbornej výchovy a aby Ema lepšie pochopila cestu od hovna na svetlo, máme oficiálne dovolené komunikovať materčinou. Slovenčinu by nám tu nikto nezakazoval, beztak hovoriť v nemeckej práci iným jazykom považujem za bezohľadné.

S Emou sa celý víkend točíme okolo témy: komunikácia a dokumentácia. Žijeme v dobe, kde sa informácie umelo plodia, rozmnožujú a všade hemžia. Pracujeme na oddelení, kde nezapísať niektoré dôležité skutočnosti môže byť fatálne. Skúšam Emu štvorfázovou metódou. V prvej fáze vzbudím záujem, v druhej sa iba pozerá, kým ja zadávam hodnoty ľudskej váhy a porovnávam ich. V tretej fáze si to skúša Ema sama, za môjho kibicovania, a vo štvrtej fáze to nezvláda. Nastáva peklo na zemi. Ema je nesebakritická a neodpustí si, že niečo nevie.

– A čo teraz, keď som to nezvládla? – stále sa ma pýta.

– Ty sa tu učíš. Zvládla-nezvládla je teraz nepodstatné. Dopraj si tú fázu učiť sa, – a dávam jej tabuľku, pomôcku s číslami hmotností vozíčkov. Nemusí ich hľadať v počítači, lebo práve